

Cạnh tranh Mỹ - Trung Quốc ở khu vực Nam Thái Bình Dương

LỘC THỊ THÚY*

Tóm tắt: Khu vực Nam Thái Bình Dương đã dần trở thành điểm cạnh tranh chiến lược mới giữa các nước lớn, nhất là giữa Mỹ với Trung Quốc. Sự cạnh tranh này được thể hiện rất rõ dưới thời Tổng thống Biden khi nước Mỹ muốn tái củng cố lại ảnh hưởng ở khu vực bằng việc thúc đẩy hợp tác với các nước Nam Thái Bình Dương trong bối cảnh mới. Bài viết tập trung làm rõ mục tiêu, các lĩnh vực cạnh tranh của Mỹ và Trung Quốc đối với khu vực Nam Thái Bình Dương, sau đó đưa ra dự báo về sự cạnh tranh này trong thời gian tới.

Từ khóa: Cạnh tranh Mỹ - Trung, Nam Thái Bình Dương, mục tiêu.

1. Mục tiêu của Mỹ và Trung Quốc ở Nam Thái Bình Dương

Nam Thái Bình Dương là không gian địa lý rộng lớn, trải dài từ bờ Tây của đại lục Nam Mỹ (thuộc châu Mỹ) đến bờ Đông của lục địa Âu - Á (thuộc châu Á) và tiểu lục địa Australia (thuộc châu Đại Dương). Khu vực này bao gồm 14 quốc đảo, 9 vùng lãnh thổ tự trị của Mỹ, Anh, Pháp, Australia (Fukushima, 2021). Có diện tích đất liền rộng hơn 500.000 km²¹, nhưng diện tích biển rộng 60 triệu km² và vùng thềm lục địa, đặc quyền kinh tế rộng hơn 30 triệu km² (Walter Lohman, 2020). Vị trí địa lý đã giúp cho Nam Thái Bình Dương trở thành một trọng tâm mới trong chiến lược của các nước lớn toàn cầu, nhất là giữa Mỹ với Trung Quốc và khiến cho hai siêu cường này đặt ra những mục tiêu đầy tham vọng với khu vực này.

* Viện nghiên cứu châu Mỹ

¹ Đây là phần diện tích đất liền của các quốc đảo Nam Thái Bình Dương gồm: Papua New Guinea còn gọi là Đông Papua và 13 quốc đảo còn lại, cùng 9 vùng lãnh thổ tự trị thuộc Mỹ, Anh, Pháp, Australia, không tính New Zealand, Australia. Trong đó, riêng diện tích của Papua New Guinea đã là 462.840 km², còn những quốc đảo còn lại có diện tích rất nhỏ.

Đối với Mỹ

Mỹ từng bước củng cố lại ảnh hưởng, vị thế tại Nam Thái Bình Dương như nước này đã từng có được trong Chiến tranh Lạnh thông qua việc kết hợp lại các mối liên kết với đồng minh, đối tác trong mọi lĩnh vực, nhất là về địa chính trị, kinh tế thương mại, biến đổi khí hậu, an ninh quốc phòng, khai phá đại dương, văn hóa... Từ đó, tạo thuận lợi cho Mỹ có thể thúc đẩy thành công các sáng kiến toàn cầu, khu vực mà các nhiệm kỳ tổng thống từ ông D. Trump đến ông J. Biden mới lập ra tại khu vực nhằm kiểm chế và ngăn chặn ảnh hưởng của các nước lớn khác, nhất là Trung Quốc. Ngoài ra, Mỹ còn muốn triển khai các chính sách về quốc phòng an ninh và kinh tế để khai thác tiềm năng về tài nguyên thiên nhiên, cải thiện quan hệ với các đồng minh và mở rộng sáng kiến “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở” ra khu vực, giúp Mỹ hiện thực hóa mục tiêu kiểm soát hành lang Nam Thái Bình Dương mà Australia, New Zealand và Hawaii là trục chính (Ben Westcott, 2022).

Để triển khai các mục tiêu trên, Mỹ đã đề ra các biện pháp cụ thể như sau: